

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เกิดขึ้นภายใต้ความร่วมมือระหว่างมูลนิธิโครงการหลวง และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผ่านทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดลำพูน ใช้รูปแบบงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน โดยมีทีมเด็กและเยาวชน ชุมชน เป็นนักวิจัย เจ้าหน้าที่โครงการหลวง/สกว. เป็นพี่เลี้ยง การศึกษาเรื่อง “กระบวนการจัดการหนี้สินของครัวเรือนโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็กและเยาวชนบ้านห้วยยาบ หมู่ที่ 5 ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ฮอน จังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนปัญหาสถานการณ์การจัดการหนี้สินของครัวเรือนบ้านห้วยยาบศึกษาทักษะการเรียนรู้และบทเรียนการบริหารจัดการที่ผ่านมาของครัวเรือนบ้านห้วยยาบพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนในการหนุนเสริมการจัดการหนี้สินของครัวเรือนบ้านห้วยยาบ และหาแนวทางในการจัดการปัญหาหนี้สินของครัวเรือนโดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มเด็กและเยาวชนบ้านบ้านห้วยยาบ กระบวนการวิจัยเน้นการทบทวนข้อมูลชุมชน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน มีการเก็บรวบรวมข้อมูล การออกแบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนในชุมชน การศึกษาดูงาน การจัดทำบัญชีครัวเรือน การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปบทเรียนร่วมกัน

ผลการดำเนินงานวิจัยทำให้มีการทบทวนบริบทชุมชน/ทุนเดิมชุมชน ทั้งประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากร เศรษฐกิจชุมชน ข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินทั้งเส้นทางของหนี้สิน วิธีการจัดการหนี้สินเบื้องต้น ปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้สิน แหล่งที่มาของหนี้สิน ตัวเลขหนี้/ประเภทของหนี้ การจัดการหนี้ที่ผ่านมาของชุมชนบ้านห้วยยาบ เช่น การใช้จ่ายอย่างประหยัด การออมเงิน การปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง การบริหารจัดการหนี้ในครัวเรือน การปรับเปลี่ยนวิถีการผลิต การผ่อนชำระหนี้สินก่อนกำหนดตามกำลังความสามารถ ซึ่งการแก้ไขปัญหาหนี้สินในชุมชนทุกส่วนต้องตระหนักในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน พร้อมทั้งจะเข้ามาเรียนรู้และหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน แม้อาจไม่สามารถลดหนี้สินของชุมชนได้ทั้งหมดแต่ไม่เป็นการเพิ่มหนี้ให้กับตนเองและครอบครัว จากการทำงานวิจัยทำให้ทีมวิจัยซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนในชุมชนบ้านห้วยยาบได้เรียนรู้พัฒนาทักษะของตนเอง ทั้งการทำงานร่วมกับชุมชน การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั้งระดับกลุ่มเยาวชน ระดับชุมชนและแลกเปลี่ยนกับโครงการและพื้นที่ภายนอก ทำให้เด็กมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น มีความคิดในการทำงานเพื่อสังคมส่วนร่วมมากขึ้น